

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Державної служби
статистики України

від 01 лютого 2019 року № 43

(зі змінами, затвердженими
наказом Держстату

від 11 січня 2021 року № 8

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО
СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ДЯЛЬНОСТІ КОЛЕКТИВНИХ ЗАСОБІВ
РОЗМІЩУВАННЯ**

Київ – 2021

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – в. о. директора департаменту статистики послуг Кармазіна О. О.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження щодо діяльності колективних засобів розміщування (далі – Методологічні положення) містять опис основних положень та методів, які використовуються при проведенні спостереження із зазначеного питання.

Методологічні положення підготовлені працівниками відділу статистики послуг гуманітарної сфери департаменту статистики послуг Держстату.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 18 січня 2019 року № 1).

Зміни до Методологічних положень схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Держстату (протокол від 27 листопада 2020 року № КПУМ/24-20).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601
- телефон: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- вебсайт: www.ukrstat.gov.ua

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
Скорочення та умовні позначення.....	4
I. Загальні положення.....	5
II. Основні поняття та терміни.....	5
III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження.....	5
1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження.....	5
2. Джерела інформації державного статистичного спостереження....	6
3. Система показників державного статистичного спостереження....	7
IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	7
1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	7
2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження.....	8
V. Методи проведення та обробки даних державного статистичного спостереження.....	9
VI. Поширення результатів державного статистичного спостереження.....	9
VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження.....	9
VIII. Перегляд даних державного статистичного спостереження.....	10
Список використаних джерел.....	12

Передмова

Метою розроблення Методологічних положень є визначення методології проведення державного статистичного спостереження "Колективні засоби розміщування" (далі – державне статистичне спостереження), розробки і поширення його результатів.

У рамках зазначеного спостереження збирається інформація щодо діяльності колективних засобів розміщування з надання послуг з тимчасового розміщування.

Методологічні положення складаються з передмови, восьми розділів і переліку використаної літератури. Містять опис мети, основних характеристик державного статистичного спостереження, інструментарію для проведення спостереження, основних показників, принципів формування сукупності звітних одиниць, порядку розробки й поширення інформації за результатами державного статистичного спостереження.

Методологічні положення призначені для використання фахівцями органів державної статистики.

Скорочення та умовні позначення

ДСС – Державне статистичне спостереження;

ДПС – Державна податкова служба;

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;

РСО – Реєстр статистичних одиниць;

ПККС – Перелік кодів країн світу для статистичних цілей;

СРП – Статистичний реєстр підприємств;

ТОД – територіальні органи Держстату;

T – рік формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження;

форма № 1-КЗР (річна) – форма № 1-КЗР (річна) "Звіт про діяльність колективного засобу розміщування".

I. Загальні положення

1. Ці Методологічні положення визначають методологію проведення державного статистичного спостереження, охоплення, формування сукупності, порядок розробки та поширення його результатів.

2. Методологічні положення ґрунтуються на нормах законів України "Про державну статистику" [1], "Про інформацію" [2], "Про доступ до публічної інформації" [3], "Про туризм" [5], наказів Держкомстату України від 29 грудня 2009 року № 498 "Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього" [6], від 16 грудня 2009 року № 481 "Про затвердження Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств" [8], наказу Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 "Про затвердження Методологічних положень щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики" [7].

Ці Методологічні положення також ураховують положення, викладені у Регламенті (ЄС) № 692/2011 Європейського парламенту та ради від 06 липня 2011 року, що стосується європейської статистики туризму та скасовує Директиву Ради 95/57/ЄС [11].

II. Основні поняття та терміни

1. Для цілей цих Методологічних положень терміни вживаються у значеннях, визначених Законом України "Про туризм" [5], глосарієм до плану статистичного спостереження [6], Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств [8].

III. Методологічні та організаційні засади проведення державного статистичного спостереження

1. Мета та основні характеристики державного статистичного спостереження

1. Метою проведення ДСС є формування інформації щодо характеристик колективних засобів розміщування, кількості осіб, що перебували в них, для інформаційного забезпечення складання допоміжного (сателітного) рахунку туризму.

2. ДСС охоплює колективні засоби розміщування, які мають місце для ночівлі в кімнаті чи іншому приміщенні, із загальною кількістю місць 10 або більше.

3. ДСС проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів, а також використання адміністративних даних.

У частині збору даних безпосередньо від респондентів ДСС має такі основні характеристики:

- 1) вид ДСС
за ступенем охоплення одиниць: суцільне;
за часом реєстрації даних: поточне;
- 2) періодичність: річна;
- 3) організаційна форма ДСС: статистична звітність;
- 4) спосіб ДСС: документальний облік;
- 5) одиниця ДСС: місцева одиниця за видом економічної діяльності;
- 6) респондент ДСС: юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи;
- 7) органи, які здійснюють проведення ДСС: Держстат, ТОД;
- 8) класифікатори (класифікації), що використовуються при проведенні ДСС: КОАТУУ, КВЕД, ПККС;
- 9) місце проведення ДСС: регіони України.

2. Джерела інформації державного статистичного спостереження

1. Дані, отримані від респондентів за формою № 1-КЗР (річна) "Звіт про діяльність колективного засобу розміщування" (далі – форма № 1-КЗР (річна)), щодо діяльності юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, які отримуються наприкінці лютого року, наступного за звітним, у паперовому або електронному форматі (зокрема як електронна звітність через сервіс на вебсайті Держстату "Кабінет респондента").

2. Дані ДСС "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" щодо кількості малих та мікропідприємств, види економічної діяльності яких за КВЕД належать до класів: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90, та середньої кількості працівників на цих підприємствах, які отримуються у вересні року, наступного за звітним, в електронному форматі.

3. Дані ДСС "Активи, власний капітал, зобов'язання і фінансові результати підприємств" щодо кількості малих та мікропідприємств, види економічної діяльності яких за КВЕД належать до класів: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90, та середньої кількості працівників на цих підприємствах, які отримуються у вересні року, наступного за звітним, в електронному форматі.

4. Адміністративні дані ДПС щодо кількості фізичних осіб-підприємців, види економічної діяльності яких за КВЕД належать до класів: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90, та кількості найманих працівників у них, які Держстат отримує відповідно до Угоди про інформаційне співробітництво між Державною податковою службою України та Державною службою статистики України від 24 квітня 2020 року № 6.

3. Система показників державного статистичного спостереження

1. За результатами ДСС формуються показники щодо:

кількості колективних засобів розміщування (далі – КЗР) (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб);

кількості місць у КЗР (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб);

кількості номерів у готелях та аналогічних засобах розміщування (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб);

кількості осіб, що перебували у КЗР (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб);

кількості ночівель у КЗР (юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб);

кількості КЗР (фізичних осіб-підприємців);

кількості місць у КЗР (фізичних осіб-підприємців);

кількості номерів у готелях та аналогічних засобах розміщування (фізичних осіб-підприємців);

кількості осіб, що перебували у КЗР (фізичних осіб-підприємців);

кількості ночівель у КЗР (фізичних осіб-підприємців).

2. Оцінка та розрахунок показників щодо фізичних осіб-підприємців по Україні здійснюється на підставі даних ДПС за окремою методикою.

IV. Формування та актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

1. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється щорічно у грудні року *T*.

2. Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється на державному рівні.

3. Формування генеральної сукупності одиниць здійснюється на основі РСО (у частині СРП) та включає одиниці, які є активними станом 01 листопада року T .

До генеральної сукупності одиниць включаються одиниці, які відповідають таким критеріям:

за типом статистичної одиниці: місцева одиниця за видом економічної діяльності;

за видом економічної діяльності згідно з КВЕД відносяться до класів: 55.10 "Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення", 55.20 "Діяльність засобів розміщення на період відпустки та іншого тимчасового проживання", 55.30 "Надання місць кемпінгами та стоянками для житлових автофургонів і причепів", 55.90 "Діяльність інших засобів тимчасового розміщення".

4. Сукупність одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, формується на основі генеральної сукупності одиниць ДСС. Із генеральної сукупності вилучаються такі місцеві одиниці:

1) що належать підприємствам, основний вид діяльності яких за КВЕД належить до класів: 85.10 "Дошкільна освіта", 85.20 "Початкова освіта", 85.31 "Загальна середня освіта;

2) яким присвоєно порядковий номер місцевої одиниці 0001 (відповідають юридичній особі), але основний вид їхньої діяльності за КВЕД не належить до класів: 55.10, 55.20, 55.30 та 55.90;

3) які упродовж трьох років, що передують року T , не здійснювали діяльність, яка за КВЕД належить до класів: 55.10, 55.20, 55.30 та 55.90;

4) які знаходяться на частині тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

5. Включення мікропідприємств до сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, здійснюється з урахуванням їх внеску до узагальнених показників ДСС.

6. На основі сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, формується перелік респондентів за формою № 1-КЗР (річна), до якого включаються юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб, яким відповідають одиниці, що наявні в сукупності одиниць ДСС.

2. Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів державного статистичного спостереження

Актуалізація сукупності одиниць і переліку респондентів ДСС не здійснюється.

V. Методи проведення та обробки даних державного статистичного спостереження

1. Звіт за формою № 1-КЗР (річна) може бути отриманий на паперових носіях та електронному вигляді. Збирання й оброблення форм електронної звітності здійснюється відповідно до затвердженого Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики.

2. Одержана інформація перевіряється на повноту, проводяться арифметичні та логічні контролю даних. У разі виявлення невідповідностей у даних, вони опрацьовуються, за потреби коригуються.

VI. Поширення результатів державного статистичного спостереження

1. Відповідно до Закону України "Про державну статистику" [1] статистична інформація, отримана за результатами ДСС, поширюється у зведеному знеособленому вигляді.

2. З метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів узагальнена статистична інформація за результатами спостереження оприлюднюється на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) та сайтах його територіальних органів (www.ukrstat.gov.ua/work/region.html) у відповідних статистичних продуктах (статистична інформація, статистичні публікації). Дані, що оприлюднюються на вебсайтах ТОД, узгоджені з даними, які публікує Держстат.

Терміни оприлюднення, вихідні показники та їх розрізи (деталізація), а також статистичні продукти, які поширюються за результатами ДСС, визначаються планом державних статистичних спостережень на відповідний рік.

3. Інформація за результатами ДСС також надається:

1) за запитам користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

2) міжнародним організаціям (Всесвітній туристській організації (ЮНВТО) та Євростату) у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитам.

VII. Забезпечення конфіденційності статистичної інформації державного статистичного спостереження

1. Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог статей 14, 16, 21, 22 Закону України "Про державну статистику" [1], статей 18 і 21 Закону України "Про інформацію" [2], статей 6 і 7 Закону України "Про доступ до публічної

інформації" [3], з урахуванням основних принципів і статистичних методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики [7], міжнародними вимогами до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до статей 20–26 Регламенту Європейського Парламенту та Ради від 11 березня 2009 року № 223/2009 "Про європейську статистику".

Для забезпечення встановлених законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності наданої ними статистичної інформації використання цієї інформації відбувається виключно у статистичних цілях.

2. У ході проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді; нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

3. Контроль ризику розкриття статистичної інформації здійснюється для всіх показників ДСС за правилом порогового значення статистичного показника, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано на базі занадто малої кількості статистичних одиниць (три та менше), та правилом домінанти, згідно з яким значення є вразливим, якщо воно розраховано з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного розміру/обсягу показника) або двох одиниць (90 і більше відсотків визначеного обсягу показника).

Для уникнення розкриття конфіденційних статистичних даних застосовуються методи блокування вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників, та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

VIII. Перегляд даних державного статистичного спостереження.

1. Для цього ДСС може проводитись спеціальний перегляд даних, який здійснюється у разі зміни його методології та/або класифікації, яка використовується для формування результатів ДСС. Перегляд здійснюється для кожного з показників, що перелічені в пункті 1 глави 3 розділу III цих Методологічних положень.

Перегляду підлягають дані із застосуванням макрометоду, оснований на перерахунку зведених, агрегованих даних з використанням тенденцій, що склалися.

Перегляд даних ДСС здійснюється за максимально можливий період проведення ДСС, але не менше п'яти останніх років.

2. Також у разі непередбачуваних подій, помилок, які можуть значно (до 5%) вплинути на оприлюднені статистичні показники за цим ДСС, може здійснюватися незапланований перегляд даних.

3. Про спеціальний перегляд даних ДСС користувачам статистичної інформації повідомляють не пізніше як за півроку, про зміни в оприлюднених даних у результаті незапланованого перегляду – як тільки виникає потреба в ньому. Повідомлення здійснюється шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Держстату відповідного оголошення.

4. Переглянуті дані оприлюднюються разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС, згідно із календарем оприлюднення інформації, та з відповідними поясненнями.

В. о. директора департаменту
статистики послуг

Ольга КАРМАЗІНА

Список використаних джерел

1. Закон України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 року № 2614-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
2. Закон України "Про інформацію" (зі змінами та доповненнями) від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Закон України "Про доступ до публічної інформації" (зі змінами та доповненнями) від 13 січня 2011 року № 2939-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Закон України "Про захист персональних даних" від 01 червня 2010 року № 2297-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/2297-1>
5. Закон України "Про туризм" від 15 вересня 1995 року № 324 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
6. Глосарій до плану статистичного спостереження, затверджений наказом Держкомстату України від 29 грудня 2009 року № 498 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/glos.htm
7. Методологічні положення щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, затверджені наказом Держстату від 15 лютого 2017 року № 41 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2017/41/metod_stat_konfidenc.zip
8. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ вибірки сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, затверджене наказом Держкомстату від 16 грудня 2009 року № 481 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/edrpoу/prso.htm>
9. Порядок подання електронної звітності до органів державної статистики, затверджений наказом Держкомстату від 12 січня 2011 року № 3 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/elektr_zvit/doc/N_3.zip
10. Порядок складання, подання та розгляду запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Державна служба статистики України та/або її територіальні органи, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 лютого 2013 року № 140 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/publ_inf/npb/nakaz_140/poryadok.htm
11. Регламент (ЄС) № 692/2011 Європейського парламенту та ради від 06 липня 2011 року, що стосується європейської статистики туризму та скасовує Директиву Ради 95/57/ЄС (Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council of 6 July 2011 concerning European statistics on tourism and repealing Council Directive 95/57/EC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:192:0017:0032:EN:PDF>